

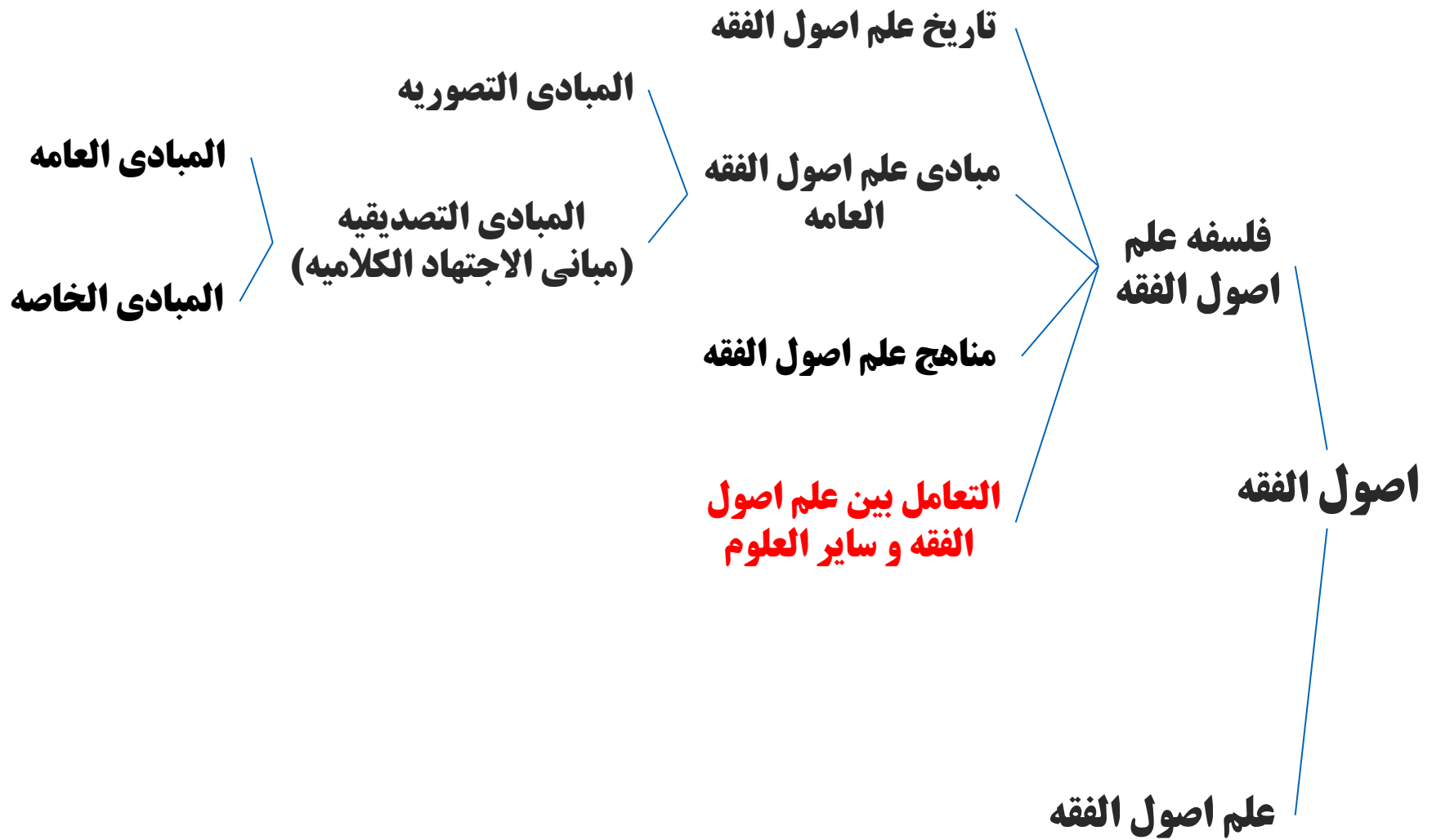
علم اصول الفقه

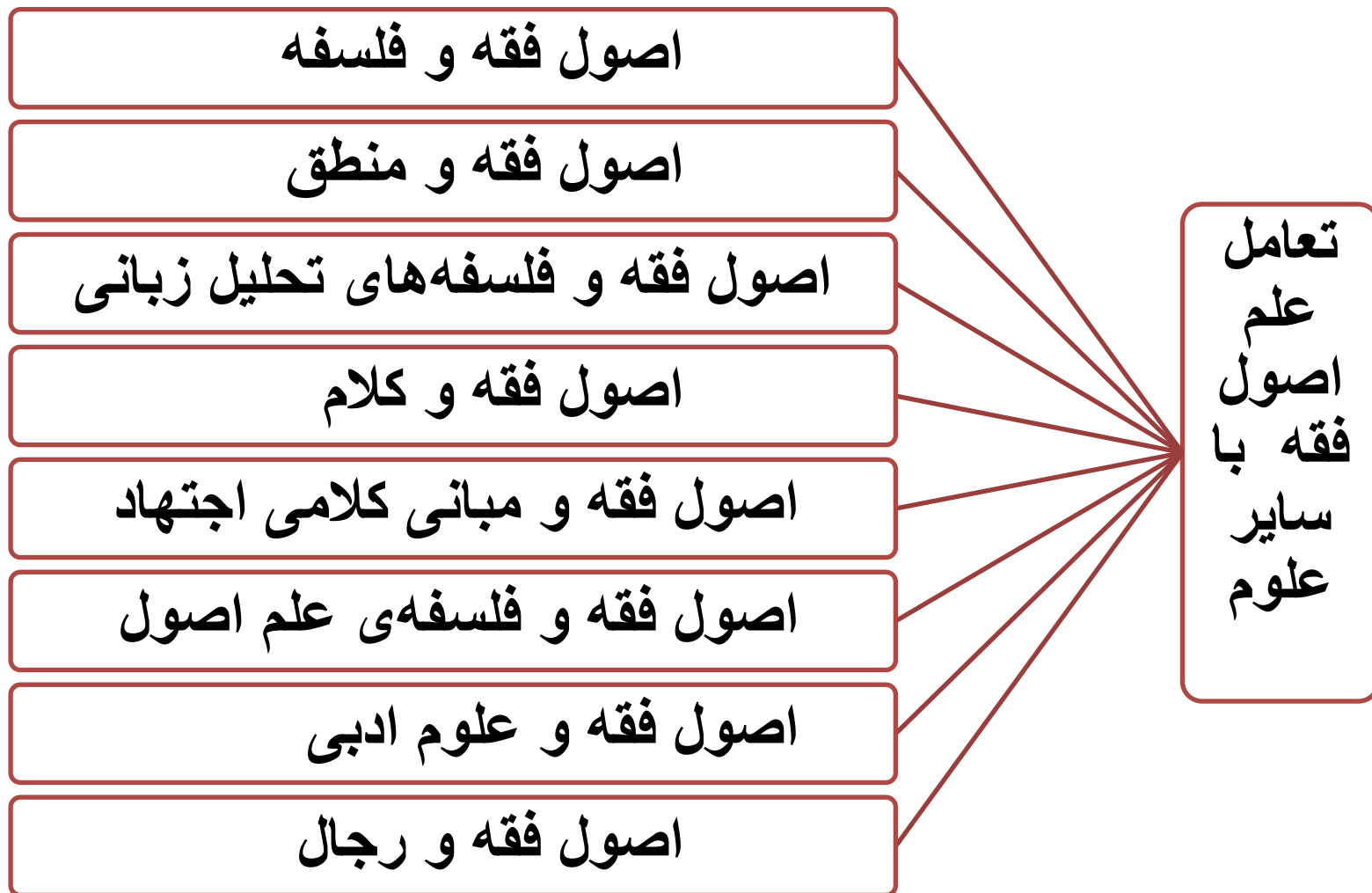
٢٥-٦-٩٤ تعامل علم اصول فقه با ساير علوم ٢

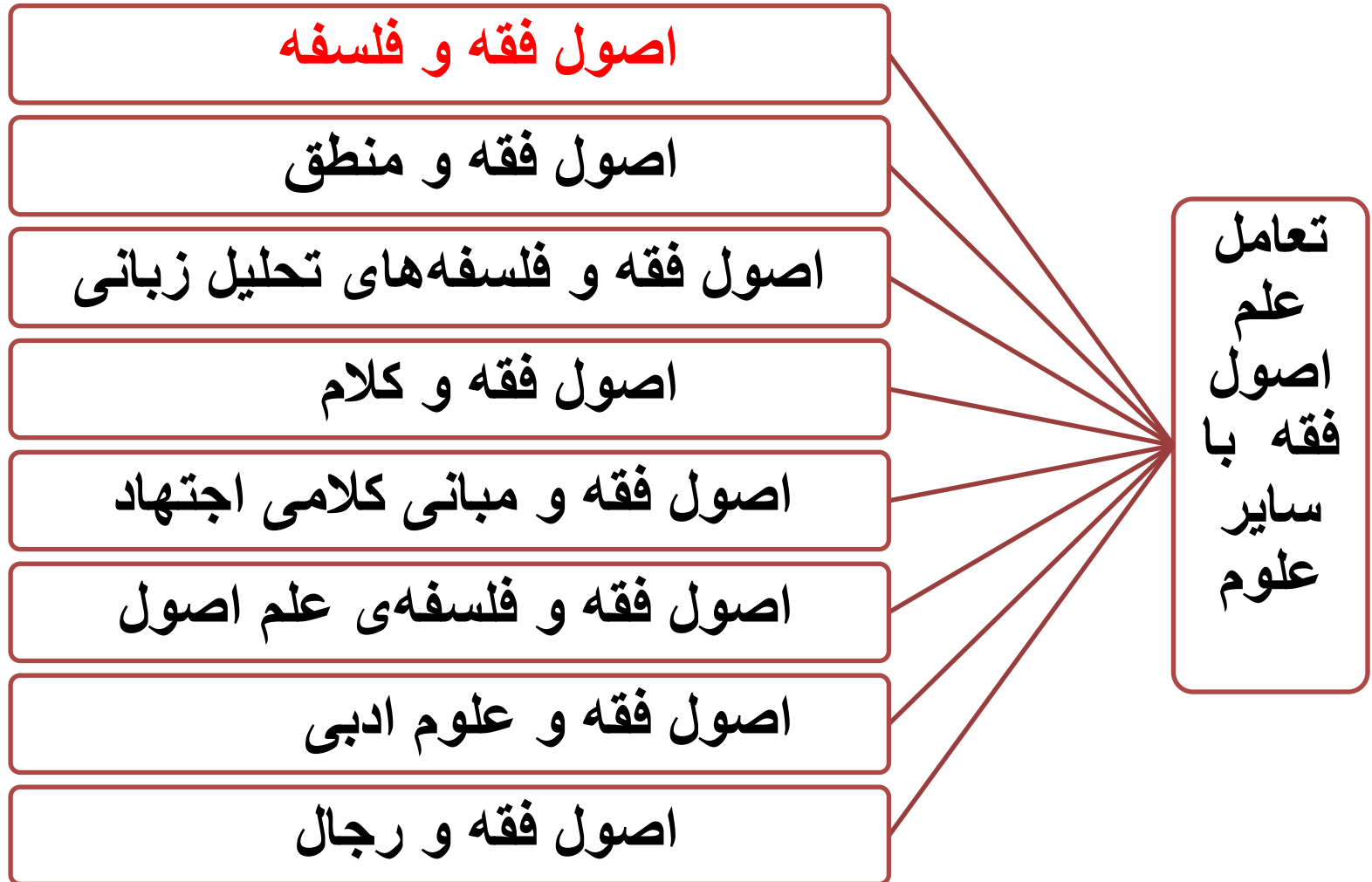
دراسات الاستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

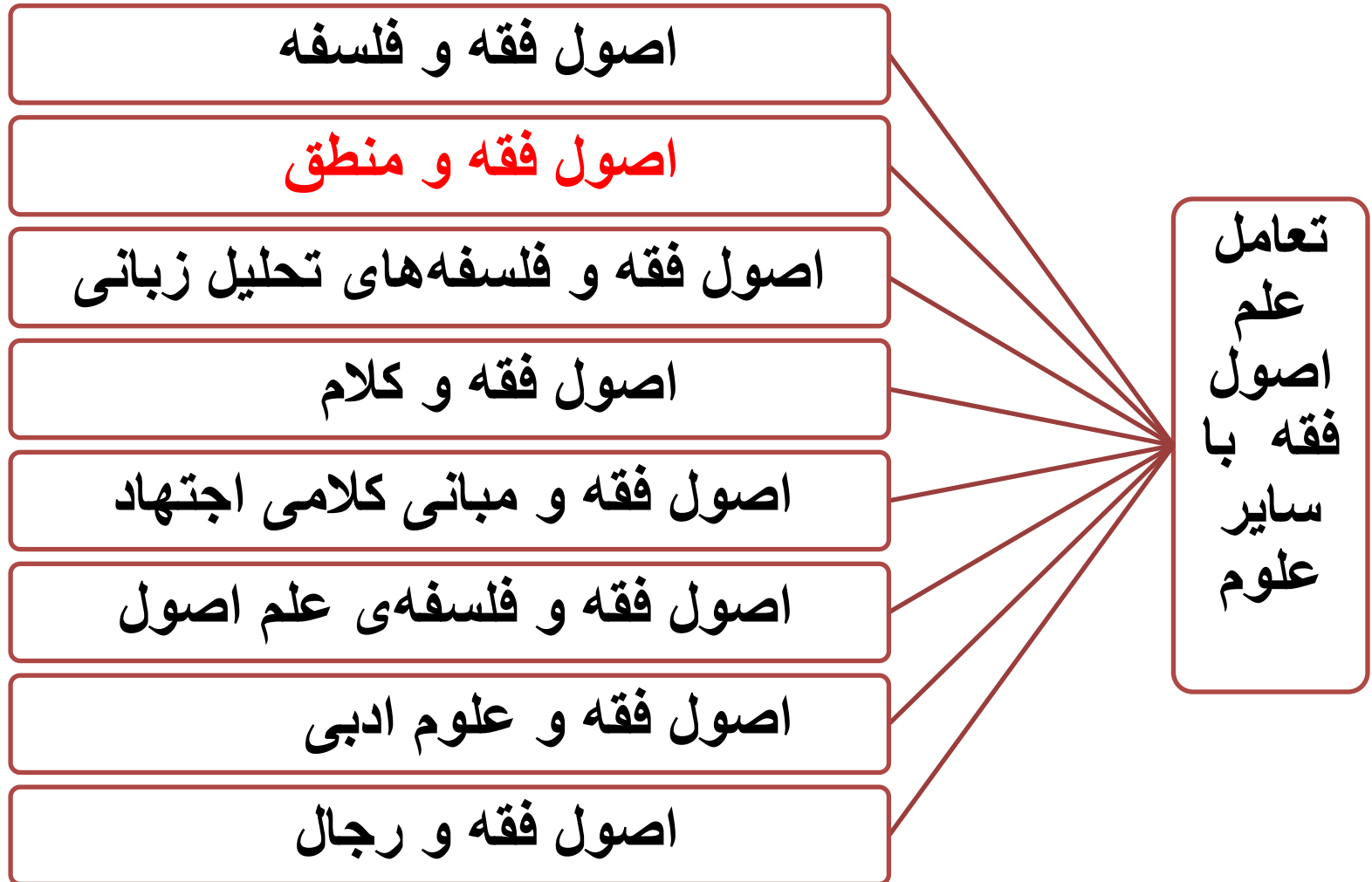
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
- حم (١)
- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ (٢)

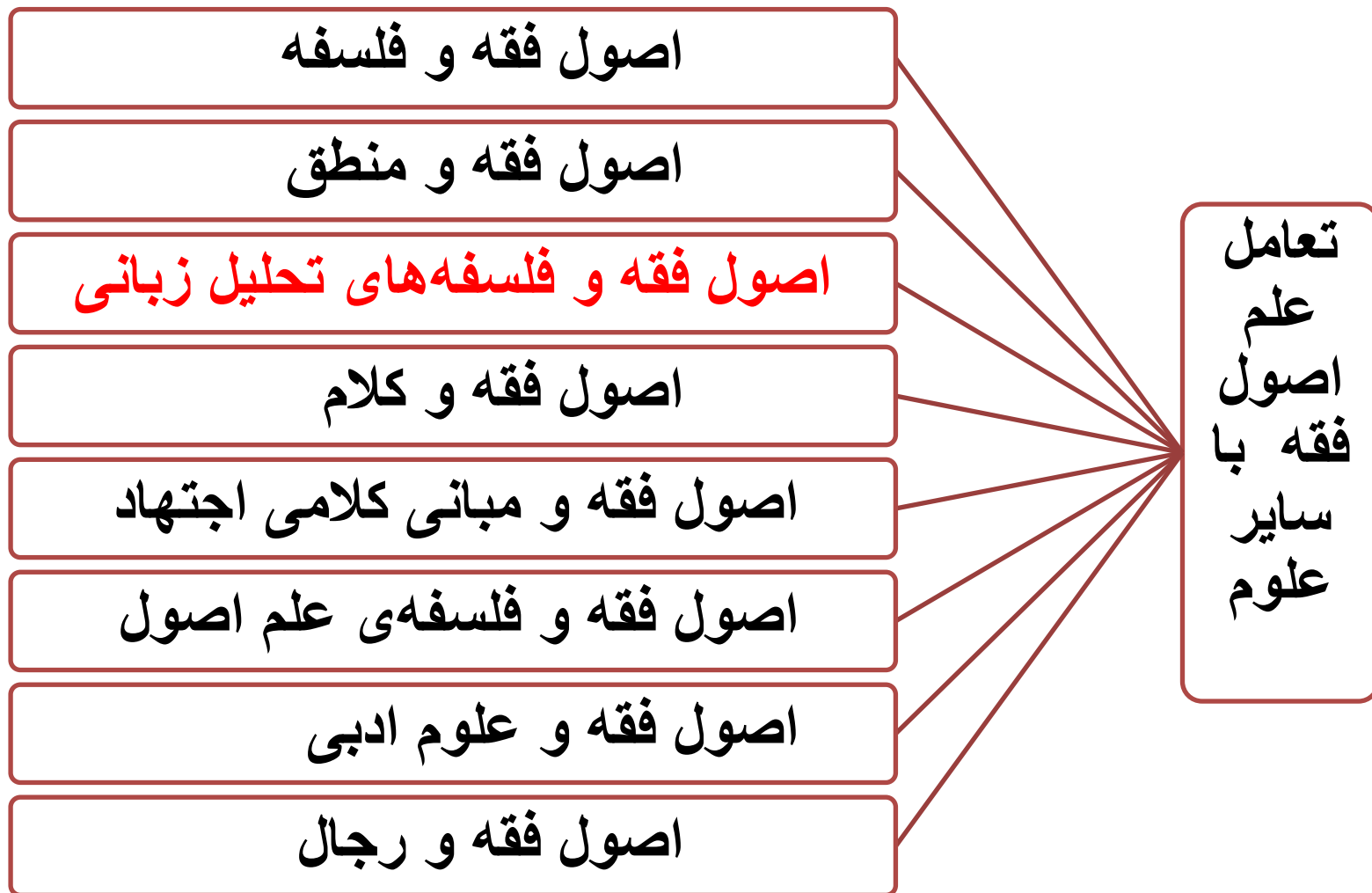
• مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ (٣)

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی
- یکی از شاخه‌هایی که مباحثی شبیه به مباحث الفاظ علم اصول دارد، فلسفه‌های تحلیل زبانی است که از سنخ فلسفه محسوب می‌شود.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

1. هرمنوتیک
تفسیری (متن)

2. هرمنوتیک
فلسفی

هرمنوتیک

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- یکی از این فلسفه‌های تحلیل زبانی، هرمنوتیک است.
- هرمنوتیک به دو شاخه‌ی ۱. هرمنوتیک تفسیری یا هرمنوتیک متن و ۲. هرمنوتیک فلسفی تقسیم می‌شود.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- برخی بحث‌های زبان شناسانه - بخش‌های مربوط به معنا شناسی نه بخش‌های مربوط به ساختار - به مباحث الفاظ علم اصول شباهت دارد، به گونه‌ای که ممکن است گمان شود بین این دو - علم اصول و فلسفه‌های تحلیل زبانی - ارتباط وجود دارد؛ در حالی که چنین نیست.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- بخشی از بحث‌های فلسفه‌های تحلیل زبانی، مثل بحث‌های معناداری، به مباحث معرفت‌شناسی باز می‌گردد و بخشی نیز به این برمی‌گردد که آیا مفهوم کلی داریم یا نه. برخی منکر وجود مفاهیم کلی هستند. اصل وجود مفهوم کلی در فلسفه اثبات می‌شود که ما در منطق از آن بهره می‌گیریم.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

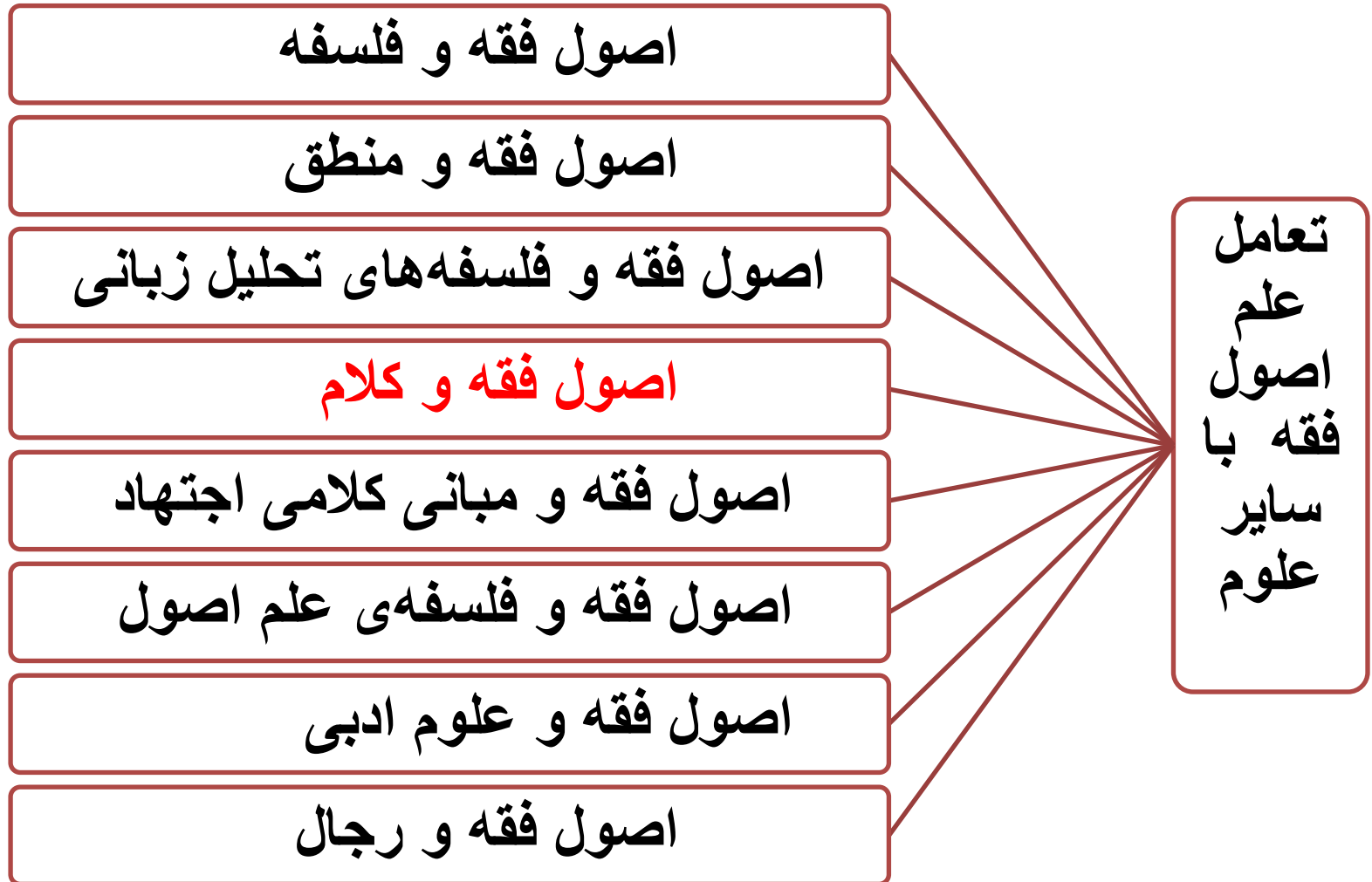
- به این لحاظ ممکن است ارتباطی پیدا شود، ولی این ارتباط خیلی زیاد نیست. مثلاً در اصول ما از این بحث نمی‌کنیم که آیا کلی وجود دارد یا نه؛ ولی چون از قضایای کلی که مربوط به بحث‌های منطقی است، استفاده می‌کنیم و این مباحث می‌تواند در بحث‌های منطقی تأثیر بگذارد، از این جهت ممکن است ارتباطی غیر مستقیم بین اصول و آن فلسفه‌ها پیدا شود.
- این ارتباط بیشتر در روش‌ها و قواعد خواهد بود و به خود محتوی مستقیماً مربوط نیست.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- همان گونه که برخی گمان کرده‌اند:
- بحث‌های اصول تأثیر گسترده‌ای در مباحث هرمنوتیک دارد. در حالی که شباهت بین آن دو، دلیل بر تبادل گسترده بین آنها نیست.
- همان طور که قبلاً گفتیم، برخی مبانی‌ای که ما در علم اصول می‌پذیریم با نحله‌هایی از هرمنوتیک در تعارض است.

اصول فقه و فلسفه‌های تحلیل زبانی

- بنابراین هرمنوتیک مستقیماً در علم اصول تأثیر ندارد؛ اما چون با مبانی تصدیقی مختص به مباحث الفاظ ارتباط پیدا می‌کند، از آن جهت می‌تواند در علم اصول تأثیر بگذارد.
- (ر.ک: دفتر ششم، بخش اول، فصل اول)

اصول فقه و کلام

- اصول فقه و کلام
- علم اصول از آنجا که از حجت سخن می گوید و احتجاج بین مولی و عبد را مطرح می کند، بر مباحث کلامی - بحث های مربوط به خدا، رسالت، امامت و معاد - مبتنی است. تا وقتی به خدایی معتقد نباشیم و رسالت و امامت و معادی را نپذیریم، احتجاج بین عبد و مولی معنا پیدا نمی کند تا بخواهیم از حجت به شکل کلی بحث نماییم. پس مباحث کلامی زیربنای مباحث اصولی را تشکیل می دهد.